

Peter Pedersen
Kasserer i pumpelaget som står for minivådområdet

Jens Jungersen
Formand i pumpelaget
Landmand som har driftsfællesskab med Birkelse Gods i form af JSJ Agro I/S

Peter Pedersens totale jordareal som er i alt 17 ha ligger op til minivådområdet og tæt på selve minivådområdet

Motivation

Motivationen på det tidspunkt var primært at få mulighed for at tilføre ekstra kvælstof til markerne hvis vi kunne påvise, at vi effektivt fjernede kvælstof fra drænvandet via minivådområdet. Vi kunne måske medvirke til at landbruget kunne opnå en graderet kvælstofkvote. Siden har den politiske situation ændret sig (og holdningen til kvælstof har bevæget sig en del).

Men vi gik også med til at etablere MVO for at hjælpe på landbrugets image. Vi ville gerne medvirke til at skabe et positivt billede af landbruget ved at vise, at vi gerne vil hjælpe miljøet.

Vi har alle en interesse i et godt miljø, selv om vi også skal drive landbrug.

Organisering omkring minivådområdet

Drænoplanet for minivådområdet er på 150-200 ha

Der er 5-6 landmænd som dræner til minivådområdet og en 30 nedlagte ejendommen som leverer kloakvand til minivådområdet.

Men minivådområdet er en del af et drænoplanet på i alt 2.500 ha som opsamler drænvand fra ca. 25 heltids landmænd og kloakvand fra 200 boliger

Dvs. at minivådområdet er en mindre del af et stort samlet kanalsystem. Den lille pumpe ved minivådområdet trækker bare i sin ende af systemet. Det er svært at sige, hvilken pumpe der trækker vandet. Det afhænger af, i hvilken retning vandet strømmer.

Etablering

Etableringen af minivådområdet startede i 2013 og det blev sat i drift i 2014. Det var medarbejder Jacob Jacobsen hos Orbicon der stod for projektering og udformning

Orbicon har arbejdet sammen med Aarhus Universitet. AU skulle tage sig af minivådområdet. De har stået for alle kontrolmålinger.

Den udgravede jord blev brugt til dæmninger, der var ingen overskydende jord.

Udfordring i forbindelse med udgravning af bassiner: Der var ikke ler nok, så der skulle skaffes ekstra ler til bunden af bassinerne. Der blev kørt adskillige lastbillæs ler for at fore bassinerne

Entreprenørdelen var en lokal entreprenør som var hyret af Orbicon. Pumpelaget skulle bare stille jord til rådighed. Orbicon havde inden etablering af dette minivådområde kørt andre projekter på Birkelse Gods.

Jens Jungersen har en dobbeltrolle i forbindelse med dette minivådområde. Han kører et driftsfællesskab med Birkelse Gods og er samtidig formand for pumpelaget. Jens Jungersen var blandet ind i et enkelt eller to andre minivådområder inden etablering af dette MVO.

Pumpelaget var ikke blandet ind i etablering.

Peter Pedersen nævner, at Limfjordsrådet, som har til opgave at føre tilsyn med (?) Limfjordens økologiske tilstand, søgte tilskud hjem fra EU til MVO, mest i samarbejde med Orbicon

MVO var fuldt finansieret med offentlige midler. Det kostede 670.000 kr.

MVO dækker et areal på 1,2 ha, måske er vandspejlet 0,8-0,9 ha. Det har 7 bassiner

Placering af MVO var bestemt af at det skulle ligge bekvemt i forhold til pumpekanal og pumpe og Ryå, som det rensede vand skulle løbe ud i.

Der var en pumpe i forvejen. Sidder der stadig som reserve med en føler som reagerer hvis vandstanden i kanalen bliver for høj.

Pumpen er italiensk: Veneroni.

Jeg tror ikke at det var svært at få tilladelse fra kommunen til at stille den nye pumpe op, fordi der i bund og grund ikke blev lavet om på noget hverken set fra lodsejernes eller kommunens synspunkt.

Pumpens kapacitet er 40-50 liter pr. sek. Pumpen blev valgt ud fra tanken om, at der skulle være et konstant vandflow til MVO på 20 liter pr. sek.

Peter Pedersen var ikke involveret i at vælge pumpen.

Vedligehold

Pumpen blev skiftet ud efter 1-2 år. Der satte sig vist noget skidt fast. Den nye pumpe var kraftigere. Men pumpelaget blev holdt skadesløst, for de havde indgået et aftale med Orbicon om, at projektet betalte alle udgifter i de første 5 år af minivådområdets levetid.

Pumpen har kørt upåklageligt siden den blev udskiftet.

Det har været på tale at bassinerne skulle renses med nogle års mellemrum. Indtil videre er det ikke sket. Der er ikke nogen, som har spekuleret videre over det.

For en uge siden eller så var der en specialestuderende fra Aarhus Universitet som ringede for at få lov til at tage nogle bundprøver for at undersøge hvor meget fosfor der har bundfældet sig.

Der er ikke brugt noget på vedligehold indtil nu.

Eludgift

Pumpelaget betaler eludgiften. Lodsejernes bidrag til at drive pumpelaget opkræves over ejendomsskatterne efter en fast fordelingsnøgle, som bestemmes af pumpelaget. Ud fra lodsejernes areal og den højde deres arealer ligger i tildeles hver lodsejer parter. Prisen på en part bestemmes hvert år af pumpelaget på baggrund af regnskabet. Lavere liggende jorder koster mere end højereliggende arealer.

Eludgiften til pumpestationen i minivådområdet er 15.000 kr. om året. (eller ca. 100 kr./ha?)

Pumpelaget havde betalt nogenlunde det samme selv om minivådområdet ikke havde ligget der. Vandet løftes 3 m op til minivådområdet i forhold til udløbet. Det er ½ m højere, end før minivådområdet blev etableret. Der er kun pumpe ved indløbet til minivådområdet. Vandet løber af egen kraft ud i Ryå.

Markdrift

Har markdriften været påvirket? Der er kommet et hak i marken, men det er ok.

Markdriften er ikke blevet ringere, men Peter Pedersen har overvejet af få lavet en grøft omkring minivådområdet. Måske lækker det lidt? Det kniber i hvert fald med at få afvandet inde omkring minivådområdet. Men efteråret i både 2017 og nu i 2019 har været usædvanligt våde.

Det er forholdsvis overkommeligt at lave en grøft. Det ville være en måde at undersøge det på.

Men udbyttet er ikke blevet mindre. Det er nogenlunde det samme som før. Men oplandet var jo også drænet i mange år inden minivådområdet blev etableret.

Betydning at etablere MVO?

Hvis ellers det fungerer efter hensigten så er vi vældigt tilpasse med minivådområdet

Vi har ikke fået foreløbige resultater undervejs.

Der er kommet et naturområde, som vi kan glæde os over. Der er folk fra Aabybro som kommer og går tur ved minivådområdet, og der er også mere fugleliv. Det kan jeg godt lide at gå og kigge på.

Anbefaling?

Jeg vil anbefale andre landmænd at etablere minivådområde – under forudsætning af at det gør en forskel

Det er godt at få fjernet kvælstof og at kunne udnytte jorden bedre. Det giver især mening at etablere minivådområde på jorder ned mod en å eller en sø, hvor jorden i udkanten ikke kan dyrkes stabilt. Der er minivådområder oplagte. Selv om jorden allerede er drænet, kan den godt være våd.

JSJ Agro I/S

Driftsselskab mellem Birkelse Gods og Jens Jungersen.

De har i dag 3-4 minivådområder

Matricevådområdet ligger på Jens Jungersens jord.

Birkelse Gods har 2 minivådområder

Det sidst tilkomne minivådområde ligger på Jens Jungersens jord på den anden side af åen, der hvor minivådområdet, som denne artikel handler om, ligger. Det MVO har JSJ Agro selv betalt for.